Օրագրերին սկսեվի գնյ-մեթի բեչին օլարագ 200 գրչ· օլուաց՝ ալէհէր նիւա-խէսի 40 որ բարաեա ան-Ջըլամագ տոլր։

Թաչրալաբաան միւշթէ-րի եաղըլմագ խոթէեն-լէր՝ սկսեվի ալէտվէնի ի-քի Օսմանլը լիրասը բէչ-չին կէօնտէրմէյի՝ վէ եա-խոտ պուրասաա պիր ա-տամ կէօսթէրմէյի տիր-չէր։

ՕՐԱԳԻՐ

Կ. ԳՕԼԱՍԱՑ

Խրանախէն սըրասը իք տէֆթա լէյին 2 գրչ· լքին-մի տէֆթա լէյին 1 գրչ· վէ գիւեասէ հէյր օլունաճագ-լարա բազարըգ օլունա-ճագ տոլր։

Մէրհում վէ տոլըրէ Ֆիլճանէրլըտա եօղուշուն-սա կուսուֆեան խանը-նըն իքինճի գաթըընտա նիւմէրօ 4 Օգսէն խոճա-սարեան խանինէ կէօնտ-րիլէճէք տիր։

ՀԱՄԱՀԱՅԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ՈՒՐԱՒԱՐՉԱԹ ՀԱ ՄԱՐՏ — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 5 ԱՊՐԻԼ 1871 — ԱՒԱՖՐԱՆԿԱ 17 ԱՊՐԻԼ — ԹԻՒ 416

ՀՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 5 ԱՊՐԻԼ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՅՕՆՏՕՆԻ ԴՆՍՊԱՆԱԺՈՂՎԻՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՆԻՍՏ ՓԵՏՐՎԱՐ 24Ի

(ՏԵՍ Օրագիր Ի– 415)

Նախագահը կ'առաջարկէ Բ. յոդուածին վերջին խօսքին տեղ որ «եղած» արդիւնքը, բառերով կ'սկսի, հետեւեալը դնել.

«Անոր սահմ (չափ) և դրծադրութեան պայմանները պիտի կարգադրուին ու սահմանուին Եւրոպական ժէդրութեանց հետ համաձայնելով, որ իրենց կոչանէ Փոխանորդները պիտի ղրկեն։ Այս բաժն այնպէս պիտի սահմանուի, որ նոյն աշխատութեանց պատճառաւ վատնուած ղրամագլուխն ու անոր չահը վճարելու բաւական ըլլայ, և բաժ առնուիլը պիտի դադրի իսկոյն, երբ դրամագլուխը վճարուի»։

Իտալիոյ լիազօր Դեսպանը դիտողութիւն կ'ընէ որ այդ բաժն Դանուբի մէջ կատարուելիք աշխատութեանց ծախքը վճարելու համար հաստատուած ըլլալով, պէտք չէ առնուիլ այն նաւերէն, որ այն աշխատութիւնները կատարուած տեղերէն չեն անցնիր, և այդ աշխատութիւններէն օգուտ մը չեն տեսներ։ Կը հարցնէ թէ այդ յօդուածէն առաջարկող լիազօր Դեսպանն և ուրիշ ընդունելու յօժար եղող լիազօր Դեսպանքն այդ քաժն այն կերպով հաստատելու դիտաւորութիւն ունին, որ այդպիսի աշխատութիւններ չկատարուած տեղուանքէն ալ անցնող նաւերը պարտաւոր չըլլան ուրիշ վճարելու։

Բոլոր լիազօր Դեսպանք՝ Իտալիոյ լիազօր Դեսպանին յայտնած սկզբունքին ուղղութիւնը կը ճանաչեն։

Ռուսիոյ լիազօր Դեսպանը հաստատեց թէ (Բ.) յօդուածին մէջ յիշուած աշխատութիւններն Ռուսիոյ վաճառաշահական և ձեռնարկատական գործունէութեան շրջանակէն դուրս տեղի մը մէջ է և հետևաբար Յայսերական կառավարութիւնը չը կրնար մասնակցիլ չինութեան ծախուց, ոչ ալ այն աշխատութիւններէն յառաջ գալիք դրամական հատուցմանց։

Ա. այս դիտողութեան դէմ Դեսպանաժողովոյ անդամներէն և ոչ մէկն առարկութիւն ըրաւ։

Մեծին–Բրիտանիոյ լիազօր Դեսպանը կ'առաջարկէ, որ Դաշնագրոյն Մրադրին մէջ դրուի նաև հետևեալ Յօդուածը, որուն նպատակն է Դանուբի եւրոպական Յանձնաժողովոյն հաստատուն մնալը։

ՅՕԴ· — Փարիզի Դաշնագրոյն Ժ.Զ· Յօդուածին համեմատ հաստատուած Յանձնաժողովը, որուն մէջ Դաշնագիրն ստորագրող Տէրութեանց իրաւարհիրին կողմանէ մէկ մէկ փոխանորդ կարգուած է, և որուն յանձնուած է Իսպիլային սկսեալ Դանուբի Բերանն և Սև Ծովու մէջ անոր մօտ տեղուանքը ազատներէն և ուրիշ վտանգներէն մաքրելու համար պէտք եղած աշխատութիւնները նշանակել ու կատարել տալ՝ գետին այն մասը և ծովուն այն տեղուանքը նաւարկութեան յարմար ընելու համար, իր արդի կազմութիւնովը պիտի պահպանուի։ Իր ձեռնհասութեան սահմանները կը տարածուին մինչև Իպրայիլայի կամուրջէն վեր, լոկ վաճառաշահական պէտք մը դրացնելու համար. այլ այս տարածումն չը պիտի կրնայ իրեւ ուրիշ պատճառական տարածմանց նախաձեռիւ մը հանդիսանալ։ Այս Յանձնաժողովոյն տևողութիւնն այսուհետև քսան և մէկ տարի պիտի ըլլայ 1871 ապրիլ 24էն սկսեալ, որ Մեծին–Բրիտանիոյ, Գերմանիոյ, Աւստրիոյ Հունգարիոյ, Գաղիոյ, Իտալիոյ և Ցանկաստանի երաշխաւորութեամբ նոյն Յանձնաժողովոյն ըրած միտաւորութեան պարտահատութեան (ամօրթիսման) ժամանակէն է։

Լորտ Կրանվիլ այս Յօդուածն առաջարկելով կըսէ թէ՝ իւ անմաւելի նախամեծար համարած խորհուրդն է՝ Եւրոպական Յանձնաժողովոյն անսահման տևողութիւնն, բայց որովհետև այս կարծեաց դէմ շատ առարկութիւններ կրնան երևիլ, ինքն հերիք կը համարի քսան և մէկ տարուան տևողութիւն մ'առաջարկել. ժամանակի մէջոց մը՝ զոր պէտք կը համարի Դանուբի Բերանը կատարուելիք մեծ աշխատութեանց լրանալուն համար։

Գերմանիոյ և Իտալիոյ լիազօր Դեսպանք կը յայտնեն թէ հրահանգ առած չեն Եւրոպական Յանձնաժողովոյն սահմանները մինչև Իպրայիլա տարածուելուն մասին, և Ռուսիոյ լիազօր Դեսպանը այս յայտարարութեան կը հաղորդակցի։

Յանձնաժողովոյն տևողութեանը դալով, Իտալիոյ լիազօր Դեսպանը կըսէ թէ՝ հրահանգ ունի առաջարկելու երկու ժամանակակէտներէն թէ մէկուն կամ թէ միւսին իր հաւանութիւնը տալու։

Գերմանիոյ լիազօր Դեսպանը կը յայտնէ թէ՝ նմանապէս իր հրահանգներն ալ իրեն թոյլ կուտան հաւանութիւն տալ մինչև անգամ ժամանակակէտին անսահման երկարաձգութեան, եթէ միւս բոլոր լիազօր Դեսպանք հաճին, բայց որովհետև մէկ քանիներն երկոտասանամեայ տևողութիւն մը միայն կրնան ընդունիլ, ինքն ալ այս վերջին ժամանակակէտը կ'ընդունի։

Աւստրիոյ–Հունգարիոյ և Ռուսիոյ լիազօր Դեսպանք կ'իմացնեն թէ իրենց հրահանգները կը պատուիրեն իրենց տանտերկու տարիի մօտ ժամանակի միջոց մը միայն ընդունիլ։

Ցանկաստանի լիազօր Դեսպանը կ'ըսէ թէ Դանուբի եւրոպական Յանձնաժողովոյն իշխանութեանց չարունակութեան սկզբունքը կ'ընդունի, բայց այդ չարունակութեան ժամանակակէտին համար հրահանգ չունի։ Նմանապէս հրահանգ չունի Դանուբի Յանձնաժողովոյն ձեռնհասութեան սահմանաց տարածման մասին, ինչպէս նաև Դանուբի մէջ կատարուելիք աշխատութեանց ինդրոյն վրայ։ Իր կառավարութիւնն հրահանգներ պիտի ուղէ այդ մասերուն վրայ։

Նախագահն այն ժամանակ առաջարկու տարուան ժամանակակէտ մը նոյն յօդուածին մէջ դնելը կը հաճի, և Յարակից Գրութեան մէջ եղածին պէս կ'առաջարկէ գրել նոյն յօդուածը, յոյս յայտնելով թէ՝ հետագայ նստին մէջ միւս լիազօր Դեսպանք ալ կարող պիտի ըլլան հաւանիլ որ տեւողութիւնը 26 տարի ըլլայ։ ԵՒ յիշեալ ձեռնհասութեան սահմանաց տարածման մասին նա իր կարծիքը պիտի յայտնէ։

Նախագահը կը յաւելու թէ միշտ աստիճ կը ցաւի Գաղիական լիազօր Դեսպանին մը ներկայ չգտնուելուն վրայ, և թէ իր ձեռքէն եկածն ըրած է Գաղիոյ գործակցութիւնն ընդունելու համար։ Իւրաքանչիւր նըստէն թէ առաջ և թէ յետոյ եղածներուն վրայ Գաղիոյ Գործակատարին տեղեկութիւն տալու համար Դեսպանաժողովոյն իրեն չեորհած սրտոմնութենէն օգուտ քաղած է։ Յօժարութեամբ կը յուսայ թէ Գաղղիական կառավարութիւնն Դեսպանաժողովոյ որոշմանց՝ յետոյ իր հաւանութիւնը պիտի տայ։ ԵՒ Դանուբի Եւրոպական Յանձնաժողովոյ չարունակութեանը գալով, դիտէ թէ նոյն կառավարութիւնն քիչ ժամանակ յառաջ աւերը դէմ առարկութիւն չէր ըներ։ Պատճառ մը չունի կարծելու որ այս մասին Նա իր կարծիքը փոխէ։

Ա. այս Յօդուածոց վրայ ընելիք վերջին վիճաբանութիւնը վերապահ 7ին կը ձգուի։

Շարունակելի։

Պէրլինին պազը զաղէթասրբընըն պէ յանընա կէօրէ, Ալմանեա թէրք օլունան մեմալիքլէրին իլէրուէ նէ նիզամ իւղրէ իտարէ օլունաճադլարը ղըմընտա Մուխթէֆիքէյի Ալմանեա մեճլիսինէ պու տէֆա պիր գանուն լայիհասը թադիմ օլունմուշ տուր։ Մէզքիր լայիհա իւշ պէնատէն միւ-ըէթէթէպ օլուպ, միւնասէրիճաթընատան անլաշըլըպ ընէզարէն, Ալըպա վէ Լօրէն էյալէթլէրլի իսթէրսէ ճադլար ընէ-ճադլար ըլըր· չէօյլէ քի, Ալմանեա իմբէրաթօրլուղունուն նըղամնամէսի 1873 սէնէսի յունվար 1 տէն պէտ իլէ պու էյալէթլէրէ վէվգըլի իմբրայէ վազ օլունմայա միւապէղէրէթ օլունաճաղընտան։ Կիւնէ գատար պու էյալէթլէր Միւխթէֆիքէյի մեճլիսին մուավէնէթիյլէ եալընըզ իմբէրաթօրուն խտարէսի թահթընտա պուլունաճադլար ուր։ Անլաշըլըպընա կէօրէ մեզքիր լայիհա իշ պէնատէն միւ-ըէթէթէպ օլուպ, միւնասէրիճաթընատան անլաշըլըպընա նէզարէն, Ալըպա վէ Լօրէն էյալէթլէրլի իսթէրսէ ճադլար ընէ-ճադլար ըլըր· չէօյլէ քի, Ալմանեա իմբէրաթօրլուղունուն նըղամնամէսի 1873 սէնէսի յունվար 1 տէն պէտ իլէ պու էյալէթլէրէ վէվգըլի իմբրայէ վազ օլունմայա միւապէղէրէթ օլունաճաղընտան։ Կիւնէ գատար պու էյալէթլէր Միւխթէֆիքէյի մեճլիսին մուավէնէթիյլէ եալընըզ իմբէրաթօրուն խտարէսի թահթընտա պուլունաճադլար ուր։ Անլաշըլըպընա կէօրէ մեզքիր լայիհա իշ պէնատէն միւ-ըէթէթէպ օլուպ, միւնասէրիճաթընատան անլաշըլըպ ընէզարէն, Ալըպա վէ Լօրէն էյալէթլէրլի իսթէրսէ ճադլար ընէ-ճադլար ըլըր· չէօյլէ քի, Ալմանեա

իմբէրաթօրլուղունուն նըղամնամէսի 1873 սէնէսի յունվար 1 տէն պէտ իլէ պու էյալէթլէրէ վէվգըլի իմբրայէ վազ օլունմայա միւապէղէրէթ օլունաճաղընտան։ Կիւնէ գատար պու էյալէթլէր Միւխթէֆիքէյի մեճլիսին մուավէնէթիյլէ եալընըզ իմբէրաթօրուն խտարէսի թահթընտա պուլունաճադլար ուր։ Անլաշըլըպընա կէօրէ մեզքիր լայիհա իշ պէնատէն միւ-ըէթէթէպ օլուպ, միւնասէրիճաթընատան անլաշըլըպ ընէզարէն, Ալըպա վէ Լօրէն էյալէթլէրլի իսթէրսէ ճադլար ընէ-ճադլար ըլըր· չէօյլէ քի, Ալմանեա

Ծաղկաստանի լիազօր Դեսպանը կ'ըսէ թէ Դանուբի եւրոպական Յանձնաժողովոյն իշխանութեանց չարունակութեան սկզբունքը կ'ընդունի, բայց այդ չարունակութեան ժամանակակէտին համար հրահանգ չունի։ Նմանապէս հրահանգ չունի Դանուբի Յանձնաժողովոյն ձեռնհասութեան սահմանաց տարածման մասին, ինչպէս նաև Դանուբի մէջ կատարուելիք աշխատութեանց ինդրոյն վրայ։ Իր կառավարութիւնն հրահանգներ պիտի ուղէ այդ մասերուն վրայ։

Նախագահն այն ժամանակ առաջարկու տարուան ժամանակակէտ մը նոյն յօդուածին մէջ դնելը կը հաճի, և Յարակից Գրութեան մէջ եղածին պէս կ'առաջարկէ գրել նոյն յօդուածը, յոյս յայտնելով թէ՝ հետագայ նստին մէջ միւս լիազօր Դեսպանք ալ կարող պիտի ըլլան հաւանիլ որ տեւողութիւնը 26 տարի ըլլայ։ ԵՒ յիշեալ ձեռնհասութեան սահմանաց տարածման մասին նա իր կարծիքը պիտի յայտնէ։

Նախագահը կը յաւելու թէ միշտ աստիճ կը ցաւի Գաղիական լիազօր Դեսպանին մը ներկայ չգտնուելուն վրայ, և թէ իր ձեռքէն եկածն ըրած է Գաղիոյ գործակցութիւնն ընդունելու համար։ Իւրաքանչիւր նըստէն թէ առաջ և թէ յետոյ եղածներուն վրայ Գաղիոյ Գործակատարին տեղեկութիւն տալու համար Դեսպանաժողովոյն իրեն չեորհած սրտոմնութենէն օգուտ քաղած է։ Յօժարութեամբ կը յուսայ թէ Գաղղիական կառավարութիւնն Դեսպանաժողովոյ որոշմանց՝ յետոյ իր հաւանութիւնը պիտի տայ։ ԵՒ Դանուբի Եւրոպական Յանձնաժողովոյ չարունակութեանը գալով, դիտէ թէ նոյն կառավարութիւնն քիչ ժամանակ յառաջ աւերը դէմ առարկութիւն չէր ըներ։ Պատճառ մը չունի կարծելու որ այս մասին Նա իր կարծիքը փոխէ։

Ա. այս Յօդուածոց վրայ ընելիք վերջին վիճաբանութիւնը վերապահ 7ին կը ձգուի։

Շարունակելի։

Պէրլինին պազը զաղէթասրբընըն պէ յանընա կէօրէ, Ալմանեա թէրք օլունան մեմալիքլէրին իլէրուէ նէ նիզամ իւղրէ իտարէ օլունաճադլարը ղըմընտա Մուխթէֆիքէյի Ալմանեա մեճլիսինէ պու տէֆա պիր գանուն լայիհասը թադիմ օլունմուշ տուր։ Մէզքիր լայիհա իշ պէնատէն միւ-ըէթէթէպ օլուպ, միւնասէրիճաթընատան անլաշըլըպընա նէզարէն, Ալըպա վէ Լօրէն էյալէթլէրլի իսթէրսէ ճադլար ընէ-ճադլար ըլըր· չէօյլէ քի, Ալմանեա

իմբէրաթօրլուղունուն նըղամնամէսի 1873 սէնէսի յունվար 1 տէն պէտ իլէ պու էյալէթլէրէ վէվգըլի իմբրայէ վազ օլունմայա միւապէղէրէթ օլունաճաղընտան։ Կիւնէ գատար պու էյալէթլէր Միւխթէֆիքէյի մեճլիսին մուավէնէթիյլէ եալընըզ իմբէրաթօրուն խտարէսի թահթընտա պուլունաճադլար ուր։ Անլաշըլըպընա կէօրէ մեզքիր լայիհա իշ պէնատէն միւ-ըէթէթէպ օլուպ, միւնասէրիճաթընատան անլաշըլըպ ընէզարէն, Ալըպա վէ Լօրէն էյալէթլէրլի իսթէրսէ ճադլար ընէ-ճադլար ըլըր· չէօյլէ քի, Ալմանեա

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՁԱԿԱՆԴԷՍ

Ֆրանսիական կառավարութիւնը ընդհատեց իր յարաբերութիւնները Հունգարիայի (Մաճառստան) հետ, որովհետեւ Հունգարիան ընդունած է Հունգարիոյ մէջ ապաստանած Ֆրանսայի դէմ պատերազմ յայտարարած Հունգարացի զինուորական ոճրագործներուն Հունգարիոյ կառավարութեան կողմէ տրուած պատիւները։

Ասոնց մասին կը գրէ Ֆրանսայի կառավարութեան պաշտօնաթերթը հետեւեալ խօսքերով՝

«Ֆրանսայի կառավարութիւնը ստիպուեցաւ ընդհատել իր դիւանագիտական յարաբերութիւնները Հունգարիայի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ԺՈՂՈՎ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ